המוקד לפליטים ולמהגרים
דוח שנתי 2019

תקציר

שנת 2019 היוותה תקופת מעבר עבור מבקשי המקלט בישראל, לאחר עשור של מתקפות, ובהן מאסרים המוניים, ניסיונות גירוש, וביטויים שונים של אלימות ביורוקרטית. מתקפות אלה פסקו – לפחות לעת עתה - בחודש מרץ השנה, עם סיומו של ניסיון הגירוש של אזרחי קונגו מישראל. בהיעדר איום מיידי, ולאור השקט היחסי שמלווה שנה רצופת בחירות וממשלות מעבר, מיקדנו השנה את מאמצינו בשיפור איכות החיים וחיי היומיום של מבקשי המקלט בישראל. כדי לעשות זאת, פעלנו לחזק את ההגנה על זכויותיהם של מבקשי המקלט, להסרת חסמים לפיזור מבקשי מקלט ברחבי המדינה, ולצמצום הדעות הקדומות על מבקשי מקלט בקרב הציבור הישראלי.

בפרוס העשור החדש, לאחר שני נסיונות גירוש כושלים בשנתיים האחרונות וסגירת מתקן הכליאה "חולות", אנו מקווים כי ממשלת ישראל תפסיק את מתקפותיה על הקהילה וכי נמשיך להתקדם למדיניות הגירה הוגנת וצודקת יותר ולישראל שיוויונית יותר.

2019: הישגים במספרים	
מספר הלקוחות ששירתנו	1,189 (1,132 פליטים, 57 מהגרים)
מספר הביקורים שערכנו במתקני כליאה	12 (6 בסהרונים, 6 בגבעון)
מספר האנשים ששחררנו ממעצר	5 (4 מבקשי מקלט, מהגר אחד)
מספר ההתערבויות המשפטיות	50 (35 בשם מבקשי מקלט, 9 בשם מהגרים, 6 בשם חסרי אזרחות)
מספר אייטמים בתקשורת	102 (63 בתקשורת בישראל, 39 בכלי תקשורת זרים)
מספר בקשות מקלט שהוגשו	71
מספר לקוחות שליווינו מול הרשויות	38
מספר מכתבים ששלחנו בשם לקוחות	855
מספר משתתפים בסיורים לימודיים ובאירועים חברתיים המערבים מבקשי מקלט וישראלים	1,850
מספר נשים ששירתנו	258
מספר בקשות חופש מידע שהגשנו	13
מספר דוחות ופרסומים	6
מספר פגישות סינגור וקידום מדיניות שערכנו	44

דוגמאות לסיקור תקשורתי	
אחרי יותר מעשור בליגת העל הישראלית - סיפורו של הכדורגלן יא יא פטי שמועמד לגירוש בימים הקרובים	רשת13, 3.1.2019
עימות עם ראש העיר פתח תקווה רמי גרינברג	קשת12, 4.2.2019
חודשים בלי מקלחת, בשדה התעופה: גורש מישראל ונכלא באתיופיה	Ynet, 18.2.2019

אזרחית זרה מתמודדת נפש - נשכחה בכלא יותר משנה	כאן11, 13.3.2019
סיגל רוזן עוזרת לפליטים	הפודקאסט "גיקונומי", 31.7.2019
מבקש מקלט ניצל מגירוש - בזכות הטייס שסירב להמריא	כאן11, 23.5.2019
'מבחן ההומוסקסואליות' למבקש המקלט	חדשות12, 7.8.2019

1. מבקשי מקלט ופליטים

עצירת הגירוש לרפובליקה הדמוקרטית של קונגו

באוקטובר 2018, ללא כל התרעה מוקדמת, ממשלת ישראל הודיעה על הסרת ההגנה הקבוצתית של אזרחי הרפובליקה הדמוקרטית של קונגו. במוקד מיהרנו ליצור קשר עם הקהילה ולספק את התמיכה הפרטנית הנדרשת ולעבוד מול התקשורת ומול הממשלה בשם הקהילה. במהלך תקופה זו סיפקנו שירותים ליותר מחצי מבני הקהילה הקונגולזית בישראל, סייענו לקהילה להקים ועידה נבחרת, וחיזקנו באופן משמעותי את הקשרים שלנו עם הקהילה. לקראת סוף שנת 2018 מיצינו את כל האפשרויות שעמדו בפנינו, פרט לאפשרות המשפטית – עתירה לעצירת הגירוש הלא-צודק. ב-30 בדצמבר 2018 הגשנו יחד עם ארגונים שותפים עתירה מנהלית לבית המשפט המחוזי בבקשה לעצור את התוכנית לגירוש מבקשי המקלט הקונגולזים מישראל.

כבר למחרת הוציא בית המשפט צו ארעי האוסר על המדינה לבצע את הגירוש עד להודעה אחרת. ב-9 בינואר 2019 השופט הוציא צו מניעה זמני האוסר על הגירוש, וב-7 במרץ קיבלנו את החדשות המשמחות – בעקבות ההתערבות שלנו, הממשלה נסוגה מתוכנית הגירוש. החלטת בית המשפט קבעה עוד כי כל שקילה מחדש של ההחלטה תחייב ביצוע הערכה מחודשת של המצב בקונגו על ידי משרד החוץ. ההחלטה התקבלה בתחושת הקלה גדולה בקרב הקהילה הקונגלוזית בישראל, שתוכל להמשיך לבנות את חייה כאן, כפי שעשתה בעשור האחרון ואף יותר מכך.

דאגה לעתידם של ילדי מבקשי מקלט שנולדו בישראל

במהלך שנת 2019 התחלנו פרויקט חדש המתמקד בעתידם של ילדי מבקשי מקלט אשר נולדו בישראל. עם סיוע פרו בונו ממשרדי עורכי הדין הבינלאומיים Orrick, Herrington & Sutcliffe LLP ו-White & Case LLP, ערכנו מחקר משווה על מערכות המקלט ב-11 מדינות, והתמקדנו במצבים ברי-השוואה למצבם של בני הדור השני של פליטים בישראל. אחרי השלמת המחקר, גיבשנו סקירה ראשונית והמלצות ראשוניות. מן המחקר עולה כי כמעט בכל אחת מהמדינות שנסקרו, הרוב המוחץ של ילדי מבקשי המקלט בישראל היו זכאים לתושבות קבע או אף לאזרחות. זאת ועוד – נמצא כי במדינות שנסקרו יש לילדי מבקשי המקלט גישה להרבה יותר שירותים חברתיים ושירותים ממשלתיים מאשר אלה הזמינים בישראל, אפילו לפני שהם זוכים למעמד קבע. בשנת 2020 אנו נעמיק את המחקר הראשוני ונוביל קמפיין סינגור במטרה לספק לילדים אלה ביטחון, יציבות והגנה.

קידום תמיכה במבקשי מקלט ברמת השלטון המקומי

כחלק מהמאמץ שלנו לקדם שילוב מבקשי מקלט בקהילה ולעודד את פיזורם מחוץ לשכונות דרום תל אביב, קיימנו 28 פגישות עם נציגים מהשלטון המקומי ומהשלטון המרכזי בכל רחבי ישראל. בכל פגישה כזו למדנו כיצד רשויות מקומיות שונות מגיבות (או שאינן מגיבות) לצרכים של קהילות הפליטים, ודנו איתם בתפקיד החשוב שהרשויות המקומיות יכולות למלא בפיזור הקהילה ברחבי הארץ, כחלופה לניסיונות הגירוש המסוכנים שהובילה המדינה. שלב זה של הפרויקט היה הצלחה גדולה, בכך שהוא תרם משמעותית לבניית ידע ולבניית יכולת ברחבי הארץ – הרשויות מודעות עכשיו הרבה יותר לשירותים שביכולתן לספק לפליטים, וכן לצרכים הייחודיים של הפליטים. בנוסף, הפצנו יותר מ-200 עותקים של המדריך לשילוב מבקשי מקלט, אותו פרסמנו בדצמבר 2018. כיום המדריך משמש כמקור מידע מרכזי עבור רשויות ונותני שירותים רבים ברחבי ישראל.

עידוד קשרים בין ישראלים ומבקשי מקלט

המוקד המשיך גם השנה בפרויקט המבקש לחבר בין ישראלים ומבקשי מקלט באמצעות אירועים חברתיים, המאפשרים לשתי הקהילות להכיר אחת את השנייה. במהלך 2019 קיימנו תשעה אירועים, שבהם השתתפו יותר מ-900 איש, שחברו יחד לפעילויות ספורט, לימוד, אמנות ובילוי. נציג עתה כמה מהאירועים המוצלחים שהתקיימו השנה.

תערוכת אמנות של מבקשי מקלט – "With the Wind in my Mind"

בין ה-11 ל-24 ביולי, המוקד יזם תערוכת אמנות שהציגה לראשונה בתל אביב צילומים של ציורים שציירו מבקשי מקלט על קירות מתקן הכליאה בחולות. בין ה-20 בנובמבר ל-17 בדצמבר התערוכה נדדה לחיפה, וגם שם היא זכתה להצלחה, וחיברה יחד ישראלים ומבקשי מקלט שזכו לשמוע את האמנים ולהכיר את הקשיים של מבקשי המקלט בישראל. אנו מתכננים להמשיך להציג את התערוכה הנודדת גם ב-2020.

חגיגות 20 שנה למוקד

ב-8 ביולי, המוקד חגג 20 שנה להקמתו בערב גיוס תרומות במוזיאון תל אביב לאמנות. יותר מ-500 איש הגיעו לאירוע, ובהם ישראלים, פליטים ומהגרים. בערב הופיעה קבוצת "תיאטרון חולות" והזמר אסף אמדורסקי, ונאמו בו סגן נשיאת בית המשפט העליון בישראל בדימוס, השופט אליקים רובינשטיין, ומוטסים עלי, לקוח שלנו בעבר שהוא אזרח סודן היחיד שזכה למעמד של פליט בישראל.

"רצים למען זכויות פליטים "

במהלך 2019 המוקד הקים קבוצת ריצה משותפת לישראלים ולמבקשי מקלט, באימונו של מליכ יוסף, פליט סודאני מדארפור. בחודש אוקטובר, הקבוצה רצה בשני מירוצים מקצועיים: מירוץ הסמטה (ב-4 באוקטובר), ומירוץ הלילה של תל אביב (ב-30 באוקטובר). יוזמה זאת עזרה לנו לגייס כמעט 100,000 שקלים ולהרחיב את מעגל התומכים שלנו.

נלחמים בגזענות בפתח תקווה

לפתח תקווה יש היסטוריה ארוכה של ראשי עירייה המתנגדים לנוכחותה של קהילת מבקשי המקלט בעיר – קהילה המונה כמעט 2,500 איש. בתחילת השנה זכינו להצלחה, כאשר בית המשפט העליון תמך בעתירה שלנו נגד העירייה שביקשה לנתק את המים והחשמל בדירות של מבקשי מקלט. לאחר מכן, כאשר ראש העירייה רמי גרינברג יצא בקריאה לתושבים ישראלים לדווח על מבקשי מקלט שראו ברחוב, אנו מיהרנו לגנות את דבריו הגזעניים ופעלנו לקידום קמפיין תקשורתי כנגד הדברים. ההדים החיוביים של עמדה זו עדיין ניכרים: בסוף דצמבר ראש העירייה גרינברג התראיין לעיתון "דה מרקר" וגם חודשים רבים לאחר מכן, נשאל על כמה מהסוגיות שהעלנו בתגובה לאירוע. שאלות אלה שימשו כהוכחה לכך שהקמפיין שלנו נגד גזענות העלה למודעות את השוויון וההוגנות בפתח תקווה וברשויות המקומיות בכלל.

מאבק במכשולים ביורוקרטיים במתקן האכיפה בבני ברק

במחצית השנייה של 2019 הבחנו בשינוי פתאומי במתקן האכיפה בבני ברק, אחד משני המקומות היחידים שבהם מבקשי מקלט יכולים לחדש את אשרות השהייה שלהם. נבהיר, כי הפגישות לחידוש אשרות השהייה נקבעות זמן רב מראש, ולמבקשי המקלט אין אפשרות להזיז את מועד הפגישה, משום סיבה שהיא. אם הם מגיעים שלא במועד שנקבע להם, הם חייבים להמתין בחוץ גם אם כל רצונם הוא לקבוע מועד חדש. בעיה זאת הוחרפה השנה, כאשר במשרד הפנים קבעו שרק 30 מבקשי מקלט ביום יורשו להיכנס למתקן שלא בזמן שנקבע

להם. רבים ממבקשי המקלט הגיעו מרחוק (אפילו עד אזור עוטף עזה) אך עדיין נאלצו להמתין שוב ושוב במשך ימים ארוכים רק לצורך קביעת מועד חדש. זאת, כאשר ללא אשרות שהייה תקפות, מבקשי המקלט אינם יכולים לגשת לחשבונות הבנק שלהם או לעבוד בצורה חוקית.

אחרי שכמה מכתבים ששלחנו למשרד הפנים לא הניבו תוצאות, ב-26 באוגוסט הגשנו בקשת "ביזיון בית המשפט" לבית המשפט העליון, בטענה שלא עמדה בהתחייבותה מ-2017 לספק תנאים הולמים במתקני האכיפה של משרד הפנים. ב-28 באוקטובר התאכזבנו לקבל את החלטת בית המשפט העליון שדחתה את הבקשה שלנו, ובכך חייבה אותנו ליזום הליך משפטי חדש. ב-25 בנובמבר הצוות המשפטי שלנו שלח מכתב דחוף למשרד הפנים ולמשרד המשפטים בנושא. במכתב ביקשנו כי ייוצר מנגנון שיאפשר למבקשי המקלט לקבוע פגישות חדשות כאשר הם נאלצים להחמיץ את הפגישות שנקבעו להם.

<u>קידום זכויות בשטח: יישום עדכוני אשרות לסודנים ואריתראים</u>

באמצע 2019, במסגרת ההליך המתנהל בעניין מסגנה, העוסק בבחינת בקשות מקלט של אריתראים שערקו מן הצבא, המדינה התחייבה כי תעניק למבקשי מקלט אריתראים אשרות שתוקפן לחצי שנה, ותמחק את הכיתוב "זו אינה אשרת עבודה" מן האשרות. בתחילת 2019, בתיק אחר, המדינה התחייבה כי תספק לסודנים שמקורם מדרפור, הרי הנובה והנילוס הכחול ויזה למשך שנה ותמחק את הכיתוב "זו אינה אשרת עבודה". ההתחייבות ניתנה במסגרת תיק שעסק בהשתהות המדינה במשך שנים מקבלת החלטות בבקשות המקלט של פליטים מאזורים אלו. שתי ההצהרות שחררו את מבקשי המקלט מן הצורך לחדש את אשרותיהם מדי כמה חודשים, אולם המדינה התמהמה מליישם את השינויים בשטח, ולכן אנו נאלצנו לפעול בנושא.

באשר לאריתראים, גילינו כי פקידי משרד הפנים בבני ברק לא היו ערים לעדכונים. לכן, יצרנו קשר עם מנהלי הלשכה ואף גבינו תצהיר ממבקש מקלט שהציג בפני הפקידים את ההתחייבות לבית המשפט, אך עדיין לא הוענקה לו אשרה מתאימה. העברנו את התצהיר לעמיתינו המובילים את תיק מסגנה והמשכנו לפעול ליישום ההצהרות בשטח.

באשר לתושבי דרפור, הרי הנובה והנילוס הכחול, ישנם מבקשי מקלט רבים שמקורם מאזורים אלו, אך מעולם לא הוכרו ככאלה, ולכן לא קיבלו את ההטבות שהוצגו לבית המשפט העליון. דרשנו מן המדינה לערוך להם ראיונות זיהוי, אך המדינה השיבה כי תבחן את זהותם רק במסגרת ראיונות המקלט שייערכו להם, אשר במסגרת הליך נוסף הצהירה כי לא יתקיימו עד להודעה חדשה. אשר על כן, בחודש ספטמבר הגשנו עתירה לבית המשפט המחוזי במטרה לחייב את המדינה לערוך ראיונות זיהוי. לאחר הגשת העתירה, ועוד בטרם הדיון בה, רשות האוכלוסין פרסמה מדיניות עדכנית לפיה כל אזרחי סודן יקבלו אשרה לשנה, ובהמשך גם כי הכיתוב "זו אינה אשרת עבודה" יימחקו לכל תושבי סודן.

שני הישגים אלו, בהארכת תוקף האשרות ובהשמטת הכיתוב "זו אינה אשרת עבודה", הם צעד משמעותי ליצירת סביבה משפטית שתומכת בפיזורם בישראל של מבקשי המקלט. ללא הצורך להגיע לחידוש האשרה מדי חודש או חודשיים, ועם מחיקת הכיתוב המטעה, מבקשי מקלט יכולים לבנות את חייהם בכל מקום בישראל, ובכך לקדם את האפשרות לשילובם ארוך-הטווח בחברה הישראלית

<u>פרסום דוח כנגד חוק הפיקדון</u>

בחודש מאי פרסמנו, יחד עם עמיתינו בקו לעובד, את הדוח "שוד ושבר – על הכשלים של חוק הפיקדון ויישומו" העוסק בהעלמת כספים שנגבו בשל חוק הפקדון, שלפיו 20% ממשכורותיהם של מבקשי המקלט מנוכות מדי חודש. בדוח חשפנו כיצד חוק הפיקדון דוחף מבקשי מקלט לעוני: יותר ממחצית ממבקשי המקלט שעובדים משרד מלאה מרוויחים פחות משכר מינימום, ורבים נאלצו לעבור לשוק הבלתי-פורמלי. מעסיקים רבים מנכים את הפיקדון משכר הפליטים, אך אינם מפקידים אותו בקרן הייעודית. העיתון "כלכליסט" העריך כי קרוב ל-700 מיליון שקלים שנוכו לא הופקדו בקרן. המאמר פורסם ימים ספורים לפני הדיון בחוק בבג"ץ ב-8 במאי, בו ביקשנו מהשפט הורה למדינה לספק נתונים נוספים באשר ליישום החוק. העתירה עודנה ממתינה להכרעה.

<u>שיפור מערכת המקלט: פרסום סקירות בדבר מדינות המוצא וזכות למתורגמנים בראיונות מקלט</u>

בתחילת שנת 2019 הגשנו עתירת חופש מידע בדרישה לפרסם את הסקירות בדבר מדינות המוצא (Country of Origin Information – COI) שעל בסיסן יחידת ה-RSD בוחנות את בקשות המקלט. בהמשך לטיעונינו, ב-22 ביולי המדינה חזרה בה מן הסירוב למסור כל מידע, והודיעה כי תבחן אלו מהמסמכים ניתן לפרסם. על בסיס הצהרה זו, בית המשפט דחה את עתירתנו והורה למדינה לשלם לנו 6,000 ₪ הוצאות משפט. ב-31 באוקטובר המדינה פרסמה את הסקירות הנוגעות למספר מדינות, אך מבלי לפרסם את הסקירות הנוגעות

לאריתריאה וסודן, בטענה כי פרסום הסקירות הנוגעות למדינות אחרות תפגע בביטחון המדינה או ביחסי החוץ שלה. ב-2 בדצמבר פנינו למשרד הפנים בדרישה לקבל רשימה מלאה של הסקירות הקיימות, וכן את הנימוקים המצדיקים לחסות אותן. פרסום הסקירות הנוגעות למדינות השונות הוא כלי חשוב לקידום השקיפות במערכת המקלט ויאפשר הגנה טובה יותר על זכויות מבקשי המקלט.

פגם מרכזי נוסף במערכת המקלט בו נתקלנו היה כי עד לשנת 2019, יחידת ה-RSD הייתה דוחה את בקשת המקלט של מבקש מקלט שלא הביא עימו מתורגמן לראיון המקלט. בשנת 2018 הגשנו עתירה כנגד מדיניות זו, וב-5 במרץ 2019 שמע בית המשפט המחוזי בלוד את הטיעונים בעתירה. בעקבות הטיעונים, משרד הפנים התחייב לספק מתורגמנים בראיונות מקלט, לא לסגור בקשות מקלט מטעם זה, ולפתוח תיקים שנסגרו מטעם זה בעבר.

מתן סיוע למבקשי מקלט בפריפריה

במהלך 2019, הקו החם במוקד החל לסייע למבקשי מקלט מחוץ לתל אביב באמצעות ביקורים קצרים לערים אחרות ומתן שירותים שם. ב-17-18 ביוני פתחנו את היוזמה בביקור באילת, בו צוות הקו החם סייע ל-11 מבקשי מקלט להגיש את בקשות המקלט שלהם וכן סייע ל-44 מבקשי מקלט בבירורים הנוגעים לבקשות המקלט שלהם. ב-26 ביולי הצוות נסע לבאר שבע. שם סייענו ל-9 מבקשי מקלט בהגשת בקשת מקלט, 7 מהם נשים – שיעור גבוה משמעותית של נשים מאלו המגיעות למשרדנו בתל אביב. כן עדכנו את מבקשי המקלט באשר להתפתחויות המשפטיות השונות בתחום.

סיוע בהגשת בקשות מקלט והכנה לראיונות מקלט

באוקטובר 2017 פתחנו את "קליניקת ה-RSD" במוקד, המסייעת לפליטים בהגשת בקשות מקלט. משום שניתן להגיש בקשות מקלט בעברית או אנגלית בלבד, רבים ממבקשי המקלט זקוקים לסיוע במילוי הבקשות. מאז הקמת הקליניקה, סייענו ל-375 אנשים בהגשת בקשות, מתוכם 71 במהלך שנת 2019. מעל למחצית האוכלוסיה האריתראית והסודנית בישראל הגישה עד היום בקשות מקלט.

בנוסף לסיוע במילוי הבקשות, אנו מסייעים בהכנה לראיונות המקלט. בתחילת השנה, סייענו בהכנה בעיקר לדרפורים ולקונגולזים. לאחרונה, לאור הפסקת קיום ראיונות המקלט לסודנים, התחלנו לסייע למבקשי מקלט אריתראים שהוזמנו לראיונות. בנוסף, אנו מספקים מידעונים בצרפתית, ערבית, אנגלית, עברית וטיגרינה, הכוללים סקירה קצרה של התנהלות ראיון המקלט והזכויות בראיון. מידעונים אלו מהווים מקור חשוב לקהילה כולה.

הזכות לשמירה על שלמות המשפחה

מזה זמן רב אנו עוסקים בזכותן של משפחות להישאר יחד במנותק מסטטוס בקשות המקלט שלהן. כיום, המדינה טוענת כי אין לזוג שהכיר בישראל כל זכות להישאר יחד, אפילו אם לזוג ילדים משותפים בישראל. ב-2018 ניהלנו הליך בשמו של זוג אריתראי-אתיופי שהכירו ונישאו בישראל. בפברואר 2019 קיבלנו את ההחלטה המאכזבת לפיה אם המשפחה מבקשת להישאר יחד, הם יוכלו לעזוב יחד ל"מדינה שלישית", מבלי שביטחונם יובטח. ערערנו על ההחלטה וכיום הוצא צו ארעי המונע את הרחקת האישה עד להכרעה סופית בהליך.

ב-30 במאי הגשנו עתירה עקרונית לבית המשפט המחוזי בישראל, בדרישה כי רשות האוכלוסין תשנה את סעיף 12ג בנוהל הטיפול במבקשי מקלט בישראל. השינוי אותו אנו דורשים יאפשר לבני זוג של מבקשי מקלט להגיש בקשה להשוואת מעמד לזה של בני זוגם, גם במקרים בהם הזוג הכיר בישראל. שינוי הנוהל יהווה מענה למקרים כמו זה שטיפלנו בו בעבר.

ייצוג מבקשת מקלט מאיראן

בשנת 2019 טיפלנו במקרה של מבקשת מקלט איראנית שברחה מאיראן לטורקיה, שם חייתה בבטחה במשך כמה שנים. כשהמעמד שלה בטורקיה נשלל, שר הפנים הישראלי הזמין אותה לבקש מקלט בישראל. היא עשתה זאת, אך במשך חודשים ארוכים לא קיבלה כל מענה לבקשת המקלט שלה. ב-8 בספטמבר פנינו בכתב לשר הפנים בדרישה כי יכריע בבקשתה, וב-5 בנובמבר הגשנו עתירה לבית הדין לעררים בירושלים, בדרישה שמשרד הפנים יגיב לבקשת המקלט שלה. אנו ממתינים עתה לתגובת משרד הפנים.

מקרה זה הוא משמעותי משום שהוא דוגמה מתוקשרת לכשלי יחידת המקלט (RSD): הלקוחה שלנו היא

איראנית, ושר הפנים בכבודו ובעצמו הזמין אותה – באופן ציבורי ותוך סיקור תקשורתי נרחב – להגיש בקשה לקבלת מעמד כפליטה בישראל. אך במשך שנים מאז שהגישה את בקשתה, דבר לא נעשה.

<u>הצלת מבקשי מקלט מגירוש</u>

מאז 2011 אנו מייצגים שני לקוחות אשר הגיעו ממדינה אפריקאית שבה מתקיימת מלחמת אזרחים מתמשכת ועקובה מדם. הלקוחות שלנו מאמינים כי אם אי פעם יגורשו חזרה לארץ מוצאם, הם ישלמו מחיר כבד על כך ששהו בישראל, ולכן אנו לא מפרסמים את שמה של ארץ מוצאם. כאשר הם נכנסו לישראל בשנת 2009, לישראל עדיין לא הייתה מערכת מסודרת לקבית מעמדם של מבקשי מקלט ופליטים, ולכן הייתה זאת נציבות האו"ם לפליטים (UNHCR) שהכריעה בבקשות המקלט. למרות אישור נציבות האו"ם שהם זכאים לסטטוס של פליטים, ישראל סירבה להעניק להם מעמד פליט. לאחר ששהו שנה בכלא סהרונים, בקשת המקלט שלהם נדחתה בשנת 2011. אנו פנינו לבית המשפט, ובסופו של דבר הגענו לפשרה לפיה הלקוחות שלנו לא יגורשו וימשיכו לקבל אשרות שהייה. לפני שנתיים, ללא התרעה מראש, רשות האוכלוסין וההגירה החליטה לסגת מן ההסכם, הנפיקה לאחד הלקוחות צו גירוש, ומנעה ממנו אשרת שהייה. חזרנו לבית המשפט, וב-29 באפריל השנה, העתירה שלנו הסתיימה בהצלחה: בית הדין לעררים הורה למשרד הפנים להשיב ללקוח את אשרת השהייה שלו, לא לגרש אף אחד מהלקוחות, ולשקול מחדש את בקשות המקלט שלהם. לאחר פסק הדין המוצלח, ב-26 במאי הגשנו ליחידת ה-RSD שתי בקשות לבחינה מחדש של מעמדם. שני הלקוחות שלנו שמחו לגלות שאיום הגירוש הוסר בשלב זה, והם מקווים כי לאחר עשר שנים בישראל, בקשות המקלט שלהם יזכו סוף סוף לבחינה עניינית.

<u>עתירה בשם מבקש מקלט ניגרי מקהילת הלהט"ב</u>

בפברואר התחלנו בייצוג מבקש מקלט ניגרי שהוחזק במרכז הכליאה "יהלום" בנמל התעופה בן גוריון מבלי שהותר לו להגיש בקשת מקלט, תוך הפרה בוטה של החוק. סייענו לו בהגשת בקשת המקלט, וכאשר היא נדחתה, הגשנו עבורו ערעור במטרה למנוע את גירושו המיידי. למדנו שהוא נמלט מניגריה, שם נרדף על רקע נטייתו המינית, והצלחנו למנוע את גירושו, אך נקבע כי עליו להישאר במעצר במתקן הכליאה "גבעון". המדינה דחתה את בקשת המקלט שלו לא משום שהכחישה את סכנת החיים הנשקפת להומוסקסואלים בניגריה, אלא על רקע טענת העדר אמינות. ואולם, אנו סברנו כי הפקפוק באמינותו נשען על דעות קדומות ועל אי-הבנה של התרבות ממנה הוא מגיע. הגשנו עתירה נגד החלטת משרד הפנים לפטור את טענות המבקש כלא-אמינות, וזאת הייתה רק תחילתו של קרב משפטי ממושך בנוגע למעמדו כפליט, לגירושו הפוטנציאלי ולמעצרו המתמשך. לצערנו, ב-19 בינואר בית המשפט המחוזי דחה את העתירה.

במסגרת ניהול ההליך דחה בית הדין בין היתר את בקשתו לפטור מאגרה. בית הדין קבע כי מכיוון שהוא מיוצג על ידנו פרו בונו, עלינו לשאת גם באגרת בית המשפט, "כדי שהנטל לא ייפול על המדינה". להחלטה זו היו השלכות רוחב על המגזר השלישי כולו, בכך שהפכה את הסיוע המשפטי פרו בונו ליקר יותר ובר-קיימא פחות. מיהרנו לערער על ההחלטה, ושמחנו שבית המשפט המחוזי קיבל את כל טענותינו וקבע כי יש לבחון את שאלת הפטור מאגרה בהתאם למצבו הכלכלי של העותר עצמו, ואין להשית את העלות על העמותה המייצגת אותו.

2. הגנה על זכויות מהגרים

<u>העסקת עובדי בניין בתנאי עבודה בכפייה</u>

מזה שנים אנחנו מייצגים עובדים לשעבר של חברת יילמזלר, חברת בנייה טורקית הפועלת בישראל. יילמזלר מחזיקה בהסדר ויזה ייחודי המאפשר לה לשכור 1,200 עובדים בטורקיה למטרת עבודה בישראל. במשך שנים הגיעו אלינו עדויות בדבר תנאי העבודה ביילמזלר, המגיעים כדי תנאי עבדות.

כיום, אנו מייצגים חמישה עובדי יילמזלר לשעבר שעזבו את החברה בעקבות הפרת זכויותיהם, במטרה להעניק לאותם עובדים ויזות עבודה שיאפשרו להם לעבוד בחברות בנייה ישראליות אחרות. לאחר מספר הליכים בערכאות שונות במהלך שנת 2019, שהגיעו עד לבית המשפט העליון, אנו ממתינים כעת לדיון-המשך שיתקיים בפברואר 2020. עד לדיון, ארבעה מתוך חמשת לקוחותינו קיבלו ויזות זמניות המאפשרות להם לעבוד עבור חברות בנייה ישראליות אחרות.

<u>תמיכה במאבקן של אמהות פיליפיניות נגד גירוש ילדיהן שנולדו בישראל</u>

במהלך החודשים האחרונים, מוביל ארגון UCI, United Children of Israel, מסע הסברה נגד גירושם מהמדינה של מהגרי עבודה וילדיהם בגילאי בית-הספר שנולדו בישראל. ארגון UCI הוקם בקיץ 2017 על ידי קבוצה של מהגרות עבודה פיליפיניות שילדיהן נולדו בישראל, והרחיב את פעילותו לאור העלייה החדה במספר צווי הגירוש שהוציאה המדינה לתלמידים בקיץ 2019. המוקד לפליטים ולמהגרים הוביל את המאבק הציבורי נגד גירוש ילדי מהגרי עבודה בשנים 2003 עד 2006, והוביל להחלטת ממשלה שהעניקה מעמד לכמעט אלף ילדי מהגרים. בשנת 2009, רשויות ההגירה הישראליות שוב איימו לגרש ילדים, והמוקד תמך בארגון "ילדים ישראלים" (Israeli Children) שפעל באותה התקופה. בשנת 2010, הממשלה קיבלה החלטה נוספת להעניק מעמד לילדי מהגרי עבודה.

כיום, המוקד גאה לתמוך במאבק האימהות נגד גירושם של ילדים שנולדו בישראל. אנחנו תומכים במאבק על ידי ייעוץ ועזרה בהשגת כיסוי תקשורתי, ומשתמשים בניסיון שצברנו בעבר על מנת לייעץ ולסייע.

<u>הענקת מעמד למשפחה פיליפינית</u>

מזה עשר שנים, ושלושה הליכים משפטיים שונים, אנו מייצגים משפחה פיליפינית אשר הייתה זכאית למעמד במסגרת החלטת הממשלה משנת 2010, שהעניקה מעמד תושבות בישראל לילדים העומדים בתנאים שונים ולהוריהם, אך לא קיבלה את המעמד לו הייתה זכאית. ב-2 בספטמבר 2019 קבע בית הדין לעררים שהמשפחה תקבל סוף-סוף מעמד בישראל! הילדים יקבלו מעמד של תושבי קבע, וההורים יקבלו מעמד תושבות ארעית. אחרי עשר שנים של עבודה, התרגשנו לבשר ללקוחותינו שהם יוכלו לנהל חיים יציבים בישראל.

<u>שיפור הגישה ללשכת משרד הפנים בבית דגן</u>

ב- 3 במרץ הגשנו תלונה למשרד הפנים בנוגע להיעדר נגישות ללשכה בבית דגן, אליה נדרשים להגיע מאות מהגרים באופן קבוע כדי לחדש את אשרותיהם, להופיע בשימועים ועוד. במכתב, אליו צירפנו תמונות שצילמנו, הראנו כי הלשכה נסתרת מעין וכי חסר שילוט הולם שיכוון את הבאים אליה. בנוסף, על מנת להגיע אל הלשכה, הפונים נדרשים ללכת לאורך הכביש המהיר ולסכן את חייהם, בהעדר שבילי הולכי רגל המובילים אל המשרד מלבד שביל עפר המוצף בקלות כשיורד גשם. בנוסף לפנייתנו למשרד הפנים, שלחנו מכתב גם לנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות במשרד המשפטים, וביקשנו את התערבותם הדחופה בנושא. עד חודש דצמבר, הכביש לפני הלשכה תוקן, הוצבו שלטים נוספים, ונוספה תחנת אוטובוס חדשה לשירות המגיעים.

3. סיוע לקורבנות סחר בבני אדם

על פי הדין, הכרה באדם כקורבן סחר בבני אדם מעניקה לו גישה לדיור שיקומי, ויזת עבודה למשך שנה אחת, וטיפול רפואי ופסיכיאטרי. שירותים אלה הם חיוניים עבור קורבנות רבים של סחר בבני אדם, שסובלים לעתים קרובות מבריאות גופנית ונפשית רעועה ואינם מסוגלים להתפרנס בכוחות עצמם ולספק לעצמם דיור קבוע. הגשת הבקשה להכרה דורשת עבודה מאומצת, שכן "הוכחת" סחר בבני אדם מחייבת לעמוד ברף ראייתי גבוה. לשם השגת הראיות הדרושות, אנשי הקו החם במוקד מתקשרים עם פסיכולוגים חיצוניים, אוספים אינספור מסמכים מרשויות ממשלתיות שונות, מראיינים את הקורבנות, משיגים תיעוד רפואי, ועוד. אך אפילו לאחר השגת המידע המלא, היחידה המשטרתית למאבק בסחר בבני אדם, שהיא הגוף היחיד בעל הסמכות להעניק את המעמד של קורבן סחר בבני אדם, מכירה במעטים בלבד.

במהלך שנת 2019, ראיינו אנשי המוקד 37 פונים שזיהינו כקורבנות סחר בבני אדם. הגשנו בקשות להכרה עבור עשרה מהם, ורק ארבע מתוכן התקבלו. מתוך ארבע הבקשות שהתקבלו, שתי נשים היו קורבנות של סחר בבני אדם ועינויים בחצי האי סיני, אחד היה עובד בנייה סרבי שהוחזק בתנאי עבדות, ואישה נוספת נפלה קורבן לסחר לזנות.

ערעור על הרף הראייתי להכרה בקורבנות עינויים בחצי האי סיני כקורבנות סחר בבני אדם

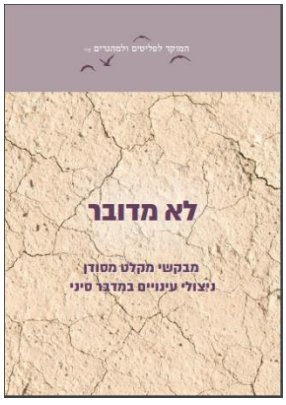
בשנת 2019 ייצגנו קורבן של מחנות העינויים בסיני שבקשתו להכרה כקורבן סחר בבני אדם נדחתה. תמכנו את בקשתו ב"פרוטוקול איסטנבול", הליך שעוצב לתמיכה בטענותיהם של קורבנות עינויים, אך הוא רלוונטי גם לקורבנות סחר בבני אדם, ואף על פי כן הבקשה נדחתה. פנינו בערר פנימי למשרד המשפטים, אשר טען כי אין בסמכותו לבחון את הערר, ועל כן הצעד הבא יהיה הגשת עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק. לתיק יש פוטנציאל להפוך לתיק תקדימי בנוגע להכרה בקורבנות סחר בבני אדם בישראל.

הגנה על עתידן של 44 נשים אתיופיות שנפלו קורבן לסחר בבני אדם

בשנת 2010, 44 נערות מאתיופיה נחטפו מבתיהן. הנערות נלקחו לסודן ומשם אל חצי האי סיני, שם עונו באכזריות, עד שבסופו של דבר הגיעו לישראל. כשהקבוצה הגיעה לישראל ב-2012, כל הנערות נשלחו לכלא סהרונים, בניגוד חמור למדיניות הנוהגת, שלא אפשרה כליאת קטינים. בנוסף, מאחר שבנות הקבוצה הוכרו באופן רשמי כקורבנות סחר בבני אדם, הן היו זכאיות למקלט ולשיקום בקהילה, אך אף על פי כן, הוחזקו במעצר למעלה משנה.

כיום, אותן נשים אינן יכולות לשוב לאתיופיה מחשש לאפליה שממנה יסבלו כקורבנות אונס, אך נסיבותיהן אינן עומדות בקריטריונים של אמנת הפליטים. לכן, ובשל מצבן ההומניטרי הקיצוני, המוקד ייזום בקשה חריגה למשרד הפנים במטרה להעניק לנשים הצעירות מעמד הומניטרי מיוחד. זהו לא הליך רשמי, אך נסיבות המקרה מצדיקות פנייה לפתרון ייחודי.

פרסום דוח על קורבנות עינויים סודניים שעונו בסיני

באוגוסט 2018 זיהה הקו החם במוקד קבוצה של מבקשי מקלט מסודן שעונו בסיני. גילוי הקבוצה גרם לשינוי פרדיגמה: בין שנת 2010, כשהמוקד גילה לראשונה את תופעת העינויים למטרת כופר בסיני, ועד שנת 2018, בה התגלו הקורבנות הסודניים, נתקלנו רק במקרים שבהם עונו קורבנות אריתראים וחשבנו (כמו גם הרשויות הרלוונטיות) שרק אריתראים נפלו קורבן לעינויים בסיני. מאז כניסתם לישראל, הגברים הסודנים נפגשו עם גורמים בממשלת ישראל ובהם גורמי ביקורת הגבולות, רשות האוכלוסין וההגירה, שירות בתי הסוהר, בתי חולים וגורמים אחרים. חרף ההזדמנויות הרבות, הממשלה מעולם לא זיהתה אף אחד מחברי הקבוצה כקורבן של סחר בבני אדם. באמצעות סיפור המקרה שבו כשלה הממשלה בזיהוי אוכלוסיה פגיעה במיוחד במשך שבע שנות שהייתם בארץ, הדוח מדגיש את הפגמים במערכת הזיהוי של קורבנות סחר בבני אדם בישראל. הממצאים בדוח יתרמו לקידום מאמצינו לשנות את המדיניות בעתיד.

סרטון: סימנים לזיהוי קורבנות סחר בבני אדם

בדצמבר הצגנו לראשונה סרטון בעברית, אנגלית, ערבית ורוסית המפרט את הסימנים לזיהוי סחר בבני אדם. מטרתנו היא להפיץ את הסרטון בקרב הציבור הישראלי בתקווה שהוא יסייע לזהות קורבנות סחר בבני אדם שלא זוהו עד כה. הסרטון נוצר בשיתוף פעולה עם תלמידים וסגל באקדמיה לאמנות ועיצוב בצלאל.

4. הגנה על זכויותיהם של מהגרים במעצר

20 שנים של מגמות בכליאת מהגרים

לכבוד ציון 20 שנות פעילות המוקד, פרסמנו דוח ייחודי שעוקב אחר המגמות המרכזיות בכליאת מהגרים בישראל ב-20 השנים האחרונות. הדוח מתאר את ההיסטוריה של מתקני כליאת המהגרים ואת הקמת המוסדות שמטרתם לפקח על מצבם של מהגרים כלואים ולהגן על זכויותיהם. הדוח מקדיש תשומת לב מיוחדת להגנה המוענקת למבקשי מקלט ולפליטים, וכן לקבוצות פגיעות במיוחד בקרב הכלואים: קורבנות סחר בבני אדם, קטינים, נשים ומשפחות. הדוח כולל ניתוח ותיאור של היסטוריית המעקב השוטף, ורשימה מקוצרת של התיקים העיקריים שהשפיעו ועיצבו את כליאת המהגרים בישראל ב-20 השנים האחרונות. הדו"ח הכללי מאפשר לנו לאבחן את השינויים הנחוצים ביותר במערכת כליאת המהגרים, וכן לצפות את עתיד המערכת. הדו"ח מהווה גם מקור ידע ייחודי עבור ארגונים אחרים, חוקרים ומתווי מדיניות בתחום ההגירה.

שחרור ממעצר

מאז ביטולה של תכנית הגירוש בשנת 2018, מוחזקים במעצר פחות מבקשי מקלט מאשר בכל עת אחרת במהלך העשור האחרון. יחד עם זאת, הכלואים היום הם האנשים הפגיעים ביותר שהטיפול בהם הוא המורכב ביותר. שחרורם של כלואים היום הוא הליך מורכב, שלעתים קרובות דורש חודשים של עבודה, דיונים רבים בבית הדין לביקורת משמורת, וערעורים לבתי המשפט. זוהי הסיבה לירידה במספר השחרורים שהשגנו בהשוואה לשנים קודמות.

בשנת 2019 הבאנו לשחרורם של חמישה אנשים ממעצר. הראשון ששוחרר הוא קורבן עינויים בסיני שאזרחותו שנויה במחלוקת; לטענתו הוא אריתראי, אך הרשויות מאמינות שהוא אתיופי. האדם הוחזק במעצר לסירוגין במשך למעלה משבע שנים, ובמהלכן ניסה לשים קץ לחייו מספר פעמים. הצלחנו להביא לשחרורו בטענה שהמדינה אינה מסוגלת לגרשו, ומצבו הנפשי בכלא רעוע מאד. האדם השני ששחררנו הוא דרפורי שנעצר תחת "הנוהל הפלילי" לאחר שביצע עבירה קלה, והוחזק במשמורת במשך שבעה חודשים. הנוהל הפלילי מאפשר להחזיק מבקשי מקלט שהורשעו בעבירות פליליות במעצר מנהלי למשך זמן בלתי מוגבל, אפילו לאחר שסיימו לרצות את גזר הדין הפלילי שהוטל עליהם. עבדנו על התיק במשך חודשים ונכחנו במספר רב של דיונים לפני שהחלטת השחרור הושגה. השחרור השלישי הוא של מתמודדת נפש שעבורה הצלחנו להשיג ייצוג במימון המדינה.

המשוחרר הרביעי הוא לקוח חסר-אזרחות מגינאה, ששוחרר מהכלא אחרי שנים רבות, לאחר שמצאנו ערב שהיה מוכן להשגיח עליו. החמישי הוא אריתראי שהוחזק תחת "הנוהל הפלילי". אנחנו טענו שהלקוח, דר רחום הנאבק בהתמכרות, ביצע את העבירות האמורות כדי לממן את צריכת הסמים שלו, ושהתמכרותו נובעת מעברו כקורבן עינויים בסיני והיעדרה המוחלט של רשת רווחה עבורו בישראל. השופט ביקש מאיתנו לאתר חלופת משמורת שתכלול שיקום, והאיש שוחרר ממעצר בתאריך 9 בדצמבר.

שבירת המעגל השוטה של כליאת עצורים חסרי אזרחות

במשך שנים, המוקד מסייע לאנשים חסרי אזרחות בפועל. אך למרות שניהלנו מספר הליכים עקרוניים בנושא, עד היום לא השגנו פתרון משפטי למצבם של אותם אנשים, הנכלאים שוב ושוב לתקופות ארוכות. משכך, פנינו לחפש אפיקי פעולה חדשים במישור הפעילות הציבורית במטרה לסייע לקבוצה פגיעה זו. זמן קצר לאחר שפנינו לדרך זו, פנה אלינו מר מנחם (צ'אק) כנפי, איש משרד החוץ לשעבר ששירת כשגריר ישראל במספר מדינות

אפריקניות וביקש לקדם את המטרות המשותפות לנו. כנפי התנדב לכתוב ולפרסם במשותף איתנו דוח מחקרי בנושא חסרי אזרחות דה פקטו בישראל. נקודת המבט הייחודית שלו כעובד ממשלה בכיר לשעבר מספקת תובנות ייחודיות אודות האפשרויות לסיום את המעגל השוטה של כליאה, שחרור, מעצר וכליאה. הדוח יהווה כלי חשוב בניסיונותינו ליצור דו-שיח עם המדינה לקידום רפורמה במדיניות הנוגעת לחסרי אזרחות בישראל, לרווחתם של כל הצדדים.

<u>פרסום דוח המעקב השנתי בנושא כליאת מהגרים ומבקשי מקלט</u>

בתחילת חודש אפריל פרסם המוקד את דו"ח המעקב השנתי בנושא כליאת מהגרים ומבקשי מקלט לשנת 2018. הדוחות השנתיים שלנו משמשים אותנו בעבודתנו השוטפת לשיפור התנאים במתקני כליאת המהגרים. הנושאים העיקריים המופיעים בדוח לשנת 2018 הם כליאת ילדים, הגישה למרכז הכליאה "יהלום" בנמל התעופה בן גוריון, ואלימות מצד פקחי ההגירה. הדוח זכה לפרסום רחב והוביל לדיון ציבורי בנוגע לשימוש באלימות נגד פליטים ומהגרים, כחלק מן המאמץ המתמשך שלנו להקמת גוף שתפקידו לחקור אלימות על ידי פקחי הגירה.

<u>הבטחת הליך ראוי בבית הדין לביקורת משמורת</u>

בחודש יוני שלחנו מכתב תלונה למיכל צוק שפיר, ראשת בתי הדין לפי חוק הכניסה לישראל, בנוגע להיעדר אחידות בפרוטוקולים של בית הדין לביקורת משמורת, הגוף שמחליט על המשך כליאתם במשמורת או שחרורם של מהגרים. בתאריך 27 באוגוסט קיבלנו תשובה מסגנה של צוק שפיר, לפיה בהתאם לעקרון העצמאות השיפוטית, אין זה ראוי להתערב באופן שבו הדיינים מנהלים את ההליכים. מצאנו את התשובה בלתי מספקת, ובתאריך 28 באוגוסט שלחנו מכתב ליועצת המשפטית של משרד המשפטים, אשר מפקח על בתי הדין לביקורת משמורת. במכתב הצהרנו שהמלצותינו נוגעות רק לפן הפרוצדורלי של השימועים בבית הדין, ולכן אינן יכולות לעלות כדי הפרה של עקרון העצמאות השיפוטית. לפיכך, ביקשנו את התערבותה בנושא.

<u>מכתב לשרת המשפטים בנוגע לייצוגם של כלואים לתקופות ממושכות</u>

בתאריך 10 ביולי כתבנו מכתב לשרת המשפטים בנושא ייצוגם של מבקשי מקלט, מהגרים, וחסרי מדינה דה פקטו הכלואים לתקופות ארוכות. ביקשנו מהשרה לקדם חקיקה שתספק ייצוג במימון המדינה לעצורים מסוג זה. במכתב ציינו שבשנים האחרונות ירד מספר העצורים באופן משמעותי, כך שעלות ייצוגם תהיה זניחה, וכן שייצוגם במימון המדינה מתחייב מן ההגנה על זכויות היסוד שלהם.

<u>שיפור התנאים במתקן הכליאה "יהלום" בנמל התעופה בן גוריון</u>

בסוף שנת 2018 ייצגנו 12 מבקשי מקלט מסרי-לנקה שהוחזקו במתקן הכליאה "יהלום" בנמל התעופה ולא הורשו להגיש בקשות למקלט. בעוד שבסופו של דבר המצב הפוליטי בסרי-לנקה השתנה ואיפשר ללקוחותינו לשוב הביתה בבטחה, התיק הוביל לעתירה עקרונית ולמאבק משפטי מורכב בנושא התנאים במתקן "יהלום" והפיקוח עליהם. ב-31 בדצמבר 2019 דחה בית המשפט העליון את עמדתנו, במסגרת הליך חריג של בקשה לדיון נוסף, וקבע שפיקוח מנהלי על הכליאה במתקן יהלום -- בניגוד לפיקוח שיפוטי – מהווה ערובה מספקת לשמירת זכויות העצורים במתקן.

למרות ההחלטה המאכזבת, התיק הוביל לשיפור מסוים בתנאי המעצר במתקן "יהלום". חלק מלקוחותינו הורשו למלא בקשות מקלט ביהלום השנה, דבר שלא התאפשר בעבר. בנוסף, במסגרת ההליך בית המשפט העביר ביקורת חריפה על התנאים במתקן, וכן קבע כי משרד הפנים יצטרך לבחון את ההצדקה לכליאתם של מהגרים במתקן יהלום מדי 14 ימים, לעומת 30 ימים בעבר.

שינויים ארגוניים

מנכ"לית חדשה ומנהלת פיתוח משאבים חדשה

אנו מברכים על כניסתה של ד"ר איילת עוז לתפקיד מנכ"לית המוקד לפליטים ולמהגרים ב-1 בינואר 2019. איילת שירתה כמנהלת תחום המשפט המנהלי בסניגוריה הציבורית בשנים 2016-2018. היא מחזיקה בתואר ראשון במשפטים ובהיסטוריה כללית מאוניברסיטת תל אביב ובדוקטורט במשפטים מאוניברסיטת הרווארד.

ב-1 באוגוסט 2019 נפרדנו מגב' תמרה ניומן, ששירתה כמנהלת פיתוח המשאבים במוקד בחמש השנים האחרונות, ואנו מאחלים לה הצלחה בהמשך הדרך. במקומה של ניומן נכנסה לתפקיד גב' אמילי זופר, שעבדה עם תמרה כרכזת פיתוח משאבים במשך עשרה חודשים. לאמילי תואר ראשון מאוניברסיטת הרווארד ותואר שני בניהול מלכ״רים מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

20 שנות שינוי מציאות

בנובמבר פרסמנו ספר ייחודי לרגל 20 שנות פעילות המוקד לפליטים ולמהגרים, בעברית ובאנגלית. הספר מכיל סדרה של מאמרים קצרים הסוקרים את הישגי המוקד בשנות פעילותו. המאמרים כתובים בסגנון אישי וסיפורי, והם פרי עטם של אנשי הצוות, המתנדבים, הלקוחות והשותפים שחוו אותם בגוף ראשון.